

ZVONE ŠTOR

Slovenec naredil sanjski avto za Paula Anko

Znameniti pevec Paul Anka se je leta 1964 zaljubil v nenavaden futuristični avto, ki še danes vznemirja avtomobilsko industrijo

Zgodba se je začela 23. maja 1933, ko se je v vasi Kanalski Vrh blizu Nove Gorice v družini Bucik rodil otrok. Janko so mu dali ime. Bil je prvi od devetih otrok v družini. Družina se je težko prebijala skozi vsakdan, zato so bili otroci vajeni trdega dela. Poleg tega je kmalu izbruhnila vojna in razmere so bile negotove. Predel okoli Gorice so okupirali Italijani in prepovedali slovenska imena. Janko Bucik je postal Giovanni Bucci.

Fant je osnovno šolo opravil brez težav in tudi srednja tehniška gimnazija mu ni delala težav. Je pa bil vseskozi poseben otrok. Zase ter za brate in sestre je izdeloval igrače. Pri 14 letih je izdelal radio, kar je bilo v povojni Jugoslaviji zelo nevarno, ker je družina poslušala postaje, ki niso bile naklonjene jugoslovanskemu režimu. Starša sta bila jezna, ko je oče odkril Jankovo skrivališče, v katerem je bilo na desetine avtomobilskih akumulatorjev. Janko jih je pobiral iz pokvarjenih tovornjakov in avtomobilov, ki so jih Italijani zapustili ob cesti, ko so bežali pred partizani. Ko ga je oče vprašal, kaj bo z nabrano šaro, so bili vsi zaprepadeni. Bucikovi so bili prvi v župniji Kanal, ki so ponoči imeli luč. Veliko pred prihodom elektrike v tiste kraje. A tik pred koncem srednje šole je sledil šok.

Dve knjigi in kolo

Janka je čakal poziv na služenje vojaškega roka. Služenje v jugoslovanski vojski ni bilo preprosto, Janko se ni mogel sprijazniti. Še isti dan je vzel dve knjigi, sedel na kolo in pobegnil. S knjigama v roki je bil videti kot študent, zato nihče ni bil pozoren nanj. Ker je družinska hiša Bucikov le sto metrov od meje, se mejni stražarji niso zmenili zanj. Vsak dan se je vozil mimo njih. A tokrat je zavil na italijansko stran,

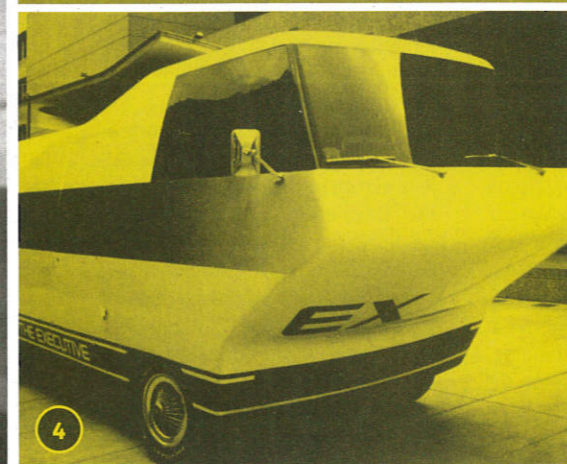
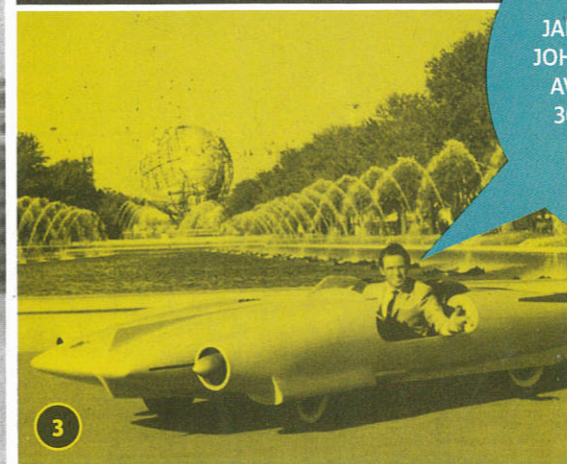
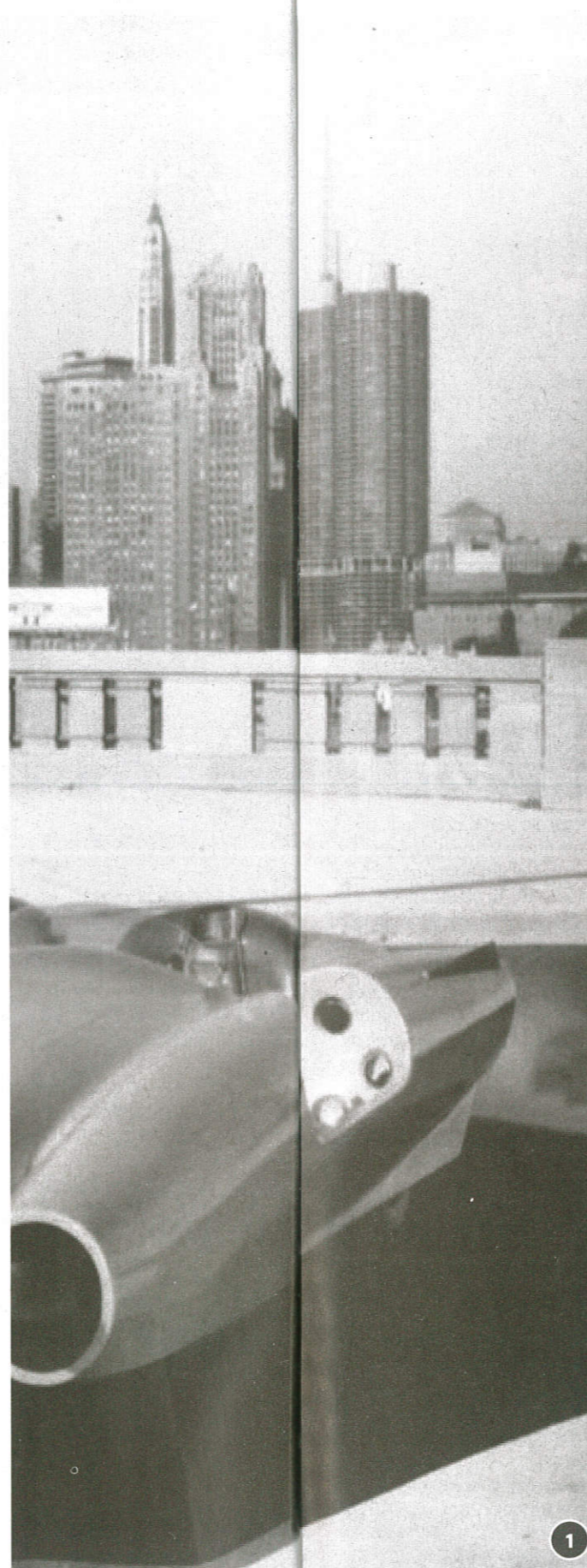
na drugi strani meje zapeljal v obcestni jarek, skočil s kolesa ... Nihče ni streljal za njim. Nihče ga ni aretiral. Nič.

Janko se spominja, da je s kolesom in dvema knjigama prikolesaril v Videm, kjer je bilo begunsko taborišče. V Vidmu je ostal štiri leta, končal tehniško šolo, vmes opravil nekaj tečajev umetnosti na Inštitutu Leonarda da Vincija v Milanu in Torinu. V tem času se je spoznal z eksperimentalno elektroniko in novimi materiali, kar je močno zaznamovalo njegovo kariero. Stikov z domačimi skoraj ni imel. Edina vez je bil Frank Polak, ki je živel v Chicagu v ZDA. Polak, ko je iz pisem začutil fantovo zadrego, se je odločil, da mladega Bucika povabi k sebi (brez povabila se ni dalo priti v ZDA). Janko Bucik je konec januarja sam odpotoval v širni svet in 12. februarja 1959, prav na obletnico rojstva enega najpomembnejših ameriških predsednikov Abrahama Lincolna, prispel na drugo stran Atlantika.

Sam proti največjim

Janko je v ZDA spremenil ime v John Bucci. Prvo zaposlitev je našel v podjetju Sun Electric, kjer je delal kot razvojni inženir v avtomobilskem oddelku. Sodelavci se ga spominjajo kot tihega in skromnega, tudi družil se ni veliko, dokler dve leti kasneje ni osupnil sveta. Leta 1961 je predstavil prototip športnega dirkalnika The Astro in se z njim prijavil na razstavo unikatnih avtomobilov v Indianapolisu. Jeseni 1962 je v Sun Rays Magazine izšel članek z naslovom Nagrada za najboljši eksperimentalni avto dobi inženir podjetja Sun Electric.

Kmalu je iz New Yorka prišlo povabilo za nastop na svetovni razstavi leta 1964. Bucik je ustvaril pravo štirikolesno pošast. V reviji Assembly Engineering niso mogli

JANKO BUCIK OZIROMA JOHN BUCCI JE V SANJSKI AVTO VLOŽIL VEČ KOT 3000 UR DELA IN VSE SVOJE PRIHRANKE

prehvaliti inovativne uporabe steklenih vlaken. Za tisti čas so bili nenavadni zložljivi žarometi. Pa pogrezljiv volanski drog, lučke na armaturni plošči, ergonomsko oblikovani sedeži, aerodinamična oblika vetrobranskega stekla ... Ničesar ni Bucik patentiral. Na svetovni razstavi leta 1964 v New Yorku je Bucikov avto doživel popolno zmagoslavje. Zato ni čudno, da se je v avto "zaljubil" celo slovit kanadsko-ameriški pevec Paul Anka. Tuji mediji so celo več poročali o čudežnem avtu kot o pevcu. V brošuri

sejma Paviljon so zapisali, da je to "mojstrska posebnost avtomobilskega sveta, ki doseže hitrost 260 km/h in vredna več kot 250 tisoč dolarjev". Janko Bucik je dejal, da je v sanjski avto vložil več kot 3000 ur dela in vse prihranke.

Kip lincolna

Danes John Bucci živi in dela v Chicagu. Ob 500. obletnici odkritja Amerike je izdelal približno deset metrov visok in štiri tone težek bronast kip Abrahama Lincolna, ki še danes stoji v Chicago Heights in velja za eno večjih mestnih znamenitosti. Njegov je izredno inovativen model samostojno delujočih vodnih črpalk, ki vodo dvigujejo na vrh nebotičnika chičaškega muzeja znanosti in industrije. Zasnova je tudi italijanski kulturni center v Chicagu. Med njegovimi kreacijami se najde tudi prestižni avtomobil The Executive, ki je v resnici razkošen apartma na kolesih s kaminom, prho, steklenim stropom, pomično streho, straniščem (to leta 1974 ni bilo običajno), kuhinjo in celo pravim vodnim slapom (za boljši zrak). Izdelal je celo vrsto kipov in umetniških skulptur, med avtomobilskimi kreacijami sta poznana Can-Am in Schkee. Celo podmornice je konstruiral ... John Bucci je izredno navdahnjen oblikovalec, inovator, umetnik, arhitekt, kipar, slikar.

(1) 0011 Pursuer je izboljššan astro Janka Bucika. Z njim se je podal na promocijsko pot po Evropi, dolgo 50 tisoč kilometrov. Avto je bil preveč neobičajen, da bi ga začeli serijsko izdelovati, poleg tega je stal med 60 in 70 tisoč dolarji.

(2) Gina je še ena izmed futurističnih zamisli Janka Bucika. Avto skriva fiatov motor s 700 kubičnimi centimetri prostornine, kar je veljalo za solidno avtomobilsko moč.

(3) The Astro je model, ki je oblikovalcem dal spodbudo, da lahko razmišljajo zunaj meja avtomobilske industrije. Le redki vedo, da je začetnik tega trenda prav Janko Bucik.

(4) Eden bolj ekstravagantnih projektov Janka Bucika je avtomobil, ki ima kamin, pravi vodni slap in stekleno streho.

(5) Janko Bucik je ustvaril celo vrsto futurističnih vozil. Včasih so to lahko počeli posamezniki. Danes je razvoj avtomobilov skoraj v izključni domeni velikih koncernov.